

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2024 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Katarzyna Parczewska

Sędziowie: Jan Bołonkowski

Grzegorz Goss (del.)

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2024 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi **Zbigniewa Sarata**

na naruszenie prawa strony do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie w sprawie o sygn. akt XVI C 1283/19

postanawia:

1. stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie pod sygn. akt XVI C 1283/19 nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie na rzecz skarżącego Zbigniewa Sarata kwotę 2 500 (dwa tysiące pięćset) złotych za okres od dnia 22 stycznia 2019 roku do dnia 22 kwietnia 2024 roku;
3. oddalić skargę w pozostałym zakresie;
4. zwrócić skarżącemu Zbigniewowi Sarata kwotę 200 (dwieście) złotych, tytułem zwrotu uiszczonej opłaty od skargi i polecić wypłacenie tej kwoty Skarbowi Państwa – Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

Sędzia Jan Bołonkowski
Goss

Sędzia Katarzyna Parczewska

Sędzia Grzegorz

03050022

UZASADNIENIE

Skarżący Zbigniew Sarata pismem z dnia 11 kwietnia 2024 r. (data wpływu) wniósł na podstawie ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki o stwierdzenie, że w postępowaniu zawisłym przed Sądem Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie pod sygn. akt: XVI C 1283/19 miało miejsce naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, albowiem w ocenie skarżącego postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia przed Sądem pierwszej instancji trwa dłużej niż jest to konieczne do wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych, przyznanie od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie na rzecz skarżącego sumy pieniężnej w wysokości 18 250 zł.

W odpowiedzi na skargę Wiceprezes Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie wniósł o oddalenie skargi.

Oceniając prawidłowość i terminowość czynności podjętych przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie, Sąd Okręgowy ustalił:

Od złożenia pozwu inicjującego postępowanie do dnia założenia skargi upłynęło 5 lat i 2 miesiące. W dniu 20 lutego 2019 r. został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. W związku z wniesieniem sprzeciwu od nakazu zapłaty, w dniu 24 kwietnia 2019 r. sprawa została przekazana do XVI Wydziału Cywilnego tutejszego Sądu.

W dniu 10 stycznia 2020 r. sędzia referent wyznaczył termin rozprawy na dzień 14 lipca 2020 r. W dniu 12 czerwca 2020 r. odwołano termin rozprawy z uwagi na epidemię Covid-19 i zarządzono zobowiązać powoda do złożenia pisma przygotowawczego. W dniu 17 lipca 2020 r. do akt wpłynęło pismo procesowe pozwanego. W dniu 2 marca 2021 r. do akt wpłynęło pismo powoda z wnioskiem o doręczenie mu odpisu pisma pozwanego. W dniu 16 czerwca 2021 r. zarządzono doręczyć powodowi odpis pisma pozwanego i zobowiązać go do złożenia pisma przygotowawczego.

W dniu 17 sierpnia 2021 r. do akt wpłynęło pismo przygotowawcze powoda. W dniu 5 sierpnia 2022 r. sędzia referent wyznaczyła termin rozprawy na dzień 15 grudnia 2022 r. oraz zarządziła wezwanie świadka i zobowiązanie powoda do wniesienia zaliczki na koszty opinii

biegłego. Na rozprawie w dniu 15 grudnia 2022 r. Sąd przesłuchał informacyjnie pozwanego, przeprowadził dowód z zeznań świadka i odroczył rozprawę bez terminu.

W dniu 30 grudnia 2022 r. do Sądu Rejonowego wpłynęło pismo przygotowawcze pozwanego. W dniu 6 października 2023 r. sędzia referent zarządziła doręczenie odpis pisma pozwanego stronie powodowej, zobowiązując do zajęcia stanowiska. W dniu 30 października 2023 r. do Sądu Rejonowego wpłynęło pismo przygotowawcze strony powodowej. W dniu 22 kwietnia 2024 r. na posiedzeniu niejawnym Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego ds. księgowości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843) - zwanej dalej ustawą - strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne dla załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Analiza czynności podejmowanych przez Sąd Rejonowy w objętym skargą postępowaniu, prowadzi do stwierdzenia, że uzasadniony jest zarzut przewlekłości postępowania w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843).

Stawiając zarzut prowadzenia postępowania w sposób bezzasadnie wydłużony, należy mieć na uwadze praktykę zwykłych działań sądów. Jak trafnie stwierdził Sąd Apelacyjny w Szczecinie w postanowieniu z 29 lipca 2013 r., sygn. akt III S 9/13, tylko nadmierne odstępstwa od czasu zwyczajowo koniecznego do wykonania określonych procedur można uznawać za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki. Sąd Okręgowy podziela to zapatrywanie. Jednocześnie wypada dodać, że żądanie sprawnego rozpoznania sprawy nie uzasadnia oczekiwania strony, aby natychmiast po wszczęciu sporu zostały podjęte czynności prowadzące do rychłego zakończenia sprawy. Na Sądzie ciąży bowiem obowiązek zapewnienia sprawnego toku postępowania również w innych sprawach.

04050022

Przedmiotem postępowania jest zapłata opłat związanych ze spółdzielczym własnościowym prawem do miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym. Od złożenia pozwu inicjującego postępowanie do dnia założenia skargi upłynęło 5 lat i 2 miesiące.

Sąd Okręgowy zauważa, że niniejsza sprawa nie ma charakteru szczególnie złożonego, czy skomplikowanego. Sąd Rejonowy nie potrzebował więc nadmiernie długiego okresu na podjęcie w sprawie właściwych czynności zmierzających do zakończenia postępowania. Strony przedłożyły do akt szereg dokumentów, na podstawie których Sąd Rejonowy winien był podjąć odpowiednie czynności, przeprowadzić postępowanie dowodowe i zakończyć postępowanie w rozsądnym terminie.

Nie ulega w ocenie Sądu Okręgowego wątpliwości, że w niniejszej sprawie wystąpiło kilka okresów, w których Sąd Rejonowy był nadmiernie bezczynny i nie podejmował jakichkolwiek czynności. Stwierdzić należy, że bezczynność nastąpiła w okresach: od dnia 17 lipca 2020 roku do dnia 16 czerwca 2021 roku, od dnia 17 sierpnia 2021 roku do dnia 5 sierpnia 2022 roku oraz od dnia 03 stycznia 2023 roku do dnia 6 października 2023 roku, od dnia 31 października 2023 roku do dnia 22 kwietnia 2024 roku.

Długotrwałe przerwy w czynnościach podejmowanych przez Sąd Rejonowy niewątpliwie spowodowały, iż czas rozstrzygnięcia sprawy wydłużył się, a w konsekwencji doszło do nieuzasadnionej przewlekłości całego procesu.

Oczywiście należało mieć na uwadze fakt, że w sprawie zaistniał niespodziewany czynnik destabilizujący pracę sądów w postaci pojawienia się wirusa Sars-Cov-19. Wskazać należy, że zgodnie z art. 15 zys ust. 11 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020, poz. 374 ze zm.) zaprzestanie czynności przez sąd, organ lub podmiot, prowadzące odpowiednio postępowanie lub kontrolę, w okresie zawieszenia terminów procesowych w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 nie może być podstawą wywodzenia środków prawnych dotyczących bezczynności, przewlekłości lub naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. W związku z wprowadzonymi rozwiązaniami prawnymi stanowiącymi reakcję na stan epidemii okres od 31 marca 2020 r. do 23 maja 2020 r. podlega wyłączeniu w zakresie rozpoznawania bezczynności sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 lipca 2022 r., sygn. akt I NSP 204/22). Ograniczenia możliwości podejmowania działań w postępowaniu wywołane pandemią nie stanowią jednak pełnego usprawiedliwienia w tej sprawie działań Sądu

Rejonowego, skoro w sprawie wystąpiły opóźnienia również w okresach przed ogłoszeniem stanu epidemii i po złagodzeniu obostrzeń.

Według standardów płynących z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, nie stwierdza się naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeśli postępowanie w jednej instancji trwało nie dłużej niż 3 lata (wyrok ETPCz w sprawie *Guincho przeciwko Portugalii*, z 10 lipca 1984 r., skarga nr 8990/80), w dwóch instancjach 5 lat (wyrok ETPCz w sprawie *Donnadieu przeciwko Francji*, z 7 lutego 2006 r., skarga nr 19249/02), z udziałem Sądu Najwyższego 6 lat (wyrok ETPCz w sprawie *Gossa przeciwko Polsce*, z 9 stycznia 2007 r., skarga nr 47986/99). Co prawda wskazana granica czasowa nie ma ścisłego charakteru, ponieważ każdą sprawę należy analizować z uwzględnieniem jej konkretnych okoliczności, tym nie mniej brak jest podstaw by uznać, że niniejsza sprawa nie jest prowadzona bez zbędnej zwłoki. Postępowanie pierwszo-instancyjne trwa ponad 5 lat, co stanowi przekroczenie wskazanej wyżej granicy i potwierdza możliwość orzeczenia o wystąpieniu przewlekłości w przedmiotowej sprawie. Aktualny stan sprawy nie wskazuje również, by sprawa mogła być zakończona w przeciągu kilku najbliższych miesięcy.

W konsekwencji Sąd Okręgowy stwierdził przewlekłość postępowania na podstawie art. 12 ust. 2 ww. ustawy. Sprawa o sygn. akt XVI C 1283/19 toczy się znacznie dłużej, niż jest to akceptowalne w świetle prawa krajowego i europejskiego.

Okres opóźnienia uzasadnia przyznanie skarżącemu kwoty 2 500 zł. Stosownie do art. 12 ust. 4 ustawy o skardze wysokość sumy pieniężnej należnej jako rekompensata za wydłużony czas postępowania wynosi minimum 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania na wniosek strony skarżącej. Wysokość tej kwoty nie zależy od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania.

Określając wysokość sumy pieniężnej z tytułu przewlekłości postępowania, Sąd miał na uwadze czas trwania postępowania, przedmiot sprawy w której nastąpiła przewlekłość, a także nieprzeprowadzone czynności Sądu oraz ich znaczenie dla skarżącego.

Powyższa kwota dotyczy całego okresu trwania postępowania do dnia wniesienia skargi. W orzecznictwie wyrażono jednoznaczne stanowisko o zakazie fragmentacji postępowania przy rozpoznawaniu skarg na przewlekłość, które Sąd Okręgowy podziela w całości (por. wyrok ETPCz z 7 lipca 2015 r. w sprawie *Rutkowski i inni przeciwko Polsce*, skargi nr 72287/10, 13927/11 i 46187/11, wyrok Sądu Najwyższego z 28 marca 2013 r., sygn. akt III SPZP 1/13).

05050022

O zwrocie opłat od skargi orzeczono w pkt 4 sentencji postanowienia na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Z tych też względów i na podstawie powołanych powyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji postanowienia.